

V Bruseli 25. mája 2022
(OR. fr, en)

9520/22

SOC 314
EMPL 208
EDUC 193
ECOFIN 507

POZNÁMKA

Od:	Výbor pre zamestnanosť a Výbor pre sociálnu ochranu
Komu:	Výbor stálych predstaviteľov/Rada
Predmet:	Stanovisko Výboru pre zamestnanosť a Výboru pre sociálnu ochranu k procesu stanovovania národných cieľových hodnôt na rok 2030 – <i>prezentácia predsedov výborov</i>

Delegáciám v prílohe zasielame stanovisko Výboru pre zamestnanosť a Výboru pre sociálnu ochranu k procesu stanovovania národných cieľových hodnôt na rok 2030.

Výbor pre zamestnanosť Výbor pre sociálnu ochranu

Stanovisko Výboru pre zamestnanosť a Výboru pre sociálnu ochranu k procesu stanovovania národných cieľových hodnôt na rok 2030

Úvod

1. Európska komisia uverejnila 4. marca 2021 oznámenie o Akčnom pláne na realizáciu Európskeho piliera sociálnych práv, v ktorom načrtla konkrétne opatrenia na ďalšie vykonávanie zásad piliera prostredníctvom spoločného úsilia členských štátov a EÚ v súlade s ich príslušnými právomocami. V akčnom pláne sa okrem iného navrhli tri hlavné cieľové hodnoty EÚ v oblasti zamestnanosti, vzdelávania dospelých a znižovania chudoby, ktoré sa majú dosiahnuť do konca roku 2030: aspoň 78 % obyvateľstva vo veku 20 až 64 rokov by malo byť zamestnaných; aspoň 60 % všetkých dospelých (vo veku 25 – 64 rokov) by sa malo každoročne zúčastňovať na vzdelávacích aktivitách; počet ľudí ohrozených chudobou alebo sociálnym vylúčením by sa mal znížiť aspoň o 15 miliónov (v porovnaní s rokom 2019). Okrem toho vyzvala členské štáty, aby vymedzili svoje vlastné národné cieľové hodnoty s cieľom vytvoriť rámec svojich politických stratégií, čím tiež prispievajú k tomuto spoločnému úsiliu.
2. Hlavné cieľové hodnoty EÚ privítali vedúci predstavitelia EÚ v Portskom vyhlásení na sociálnom samite v Porte, ktorý sa konal 7. až 8. mája 2021, a Európska rada na svojom zasadnutí 24. až 25. júna 2021. Tieto cieľové hodnoty budú neoddeliteľnou súčasťou monitorovania pokroku pri vykonávaní zásad Európskeho piliera sociálnych práv v kontexte rámca koordinácie politík v európskom semestri. V sociálnom záväzku z Porta zo 7. mája 2021 predseda Európskeho parlamentu, predsedníčka Komisie, predseda vlády Portugalska (predsedníctvo Rady EÚ), vedúci predstavitelia sociálnych partnerov EÚ a sociálna platforma vyzvali členské štáty, aby „*stanovili ambiciózne národné cieľové hodnoty, ktoré pri náležitom zohľadnení východiskovej pozície jednotlivých krajín predstavujú primeraný príspevok k dosiahnutiu európskych cieľových hodnôt*“.

3. Portugalské predsedníctvo na zasadnutí Rady EPSCO v júni 2021 zdôraznilo význam stanovenia národných cieľových hodnôt, ktoré sú v súlade s celkovým rámcom EÚ a so spoločnou ambíciou, pokiaľ ide o dosiahnutie hlavných cieľových hodnôt EÚ do roku 2030. Komisia počas diskusie vyzvala ministrov, aby stanovili národné cieľové hodnoty, ktoré by sa monitorovali v rámci európskeho semestra, a uviedla, že je pripravená poskytovať podporu členským štátom počas celého procesu. Vo Výbore pre zamestnanosť (EMCO) a vo Výbore pre sociálnu ochranu (SPC) sa 29. júna 2021 uskutočnila nadväzujúca diskusia o hlavných zásadách. Komisia navrhla možné hodnoty vyplývajúce zo simulácií s cieľom usmerniť stanovovanie národných cieľových hodnôt, ktoré by odrážali tieto zásady a boli by v súlade s ambíciami na úrovni EÚ a zároveň by podporovali vzostupnú konvergenciu medzi členskými štátmi. Komisia tiež zdôraznila význam konzultácií so sociálnymi partnermi a inými príslušnými zainteresovanými stranami na národnej úrovni s cieľom zabezpečiť spoločný záväzok k tomuto dôležitému cieľu.
4. V období od septembra 2021 do mája 2022 sa na tomto procese zúčastnili všetky členské štáty tým, že uvažovali o svojich národných cieľových hodnotách a vo všeobecnosti viedli interné konzultácie s rôznymi zainteresovanými stranami. O návrhoch rokovali aj počas dvojstranných stretnutí s Komisiou, ktoré boli zamerané na výmenu názorov o ich stupni realizmu a ambícií a na riešenie možných technických otázok. Komisia 8. marca a 4. mája 2022 prezentovala výborom EMCO a SPC súčasný stav procesu a návrhy národných cieľových hodnôt, ktoré dostala, a v súlade s článkami 150 a 160 ZFEÚ vyzvala uvedené výbory, aby vypracovali toto stanovisko s cieľom informovať Radu, ako sa uvádza v ich príslušných pracovných programoch na rok 2022.

Horizontálne poznámky

5. Výbory ocenili podporu, ktorú Komisia ponúkla poskytovať v procese stanovovania národných cieľových hodnôt, a najmä úzku spoluprácu nadviazanú počas dvojstranných stretnutí. Viacero členských štátov uviedlo, že im tieto rokovania pomohli pri doladovaní ich pôvodných návrhov, a tak prispeli k stanoveniu realistických a zároveň ambiciózných cieľov (v niektorých prípadoch aj prostredníctvom úprav smerom nahor).

6. Výbory EMCO a SPC vítajú konzultačné procesy, ktoré členské štáty uskutočňujú na vnútroštátnej úrovni pri formulovaní svojich návrhov národných cieľových hodnôt. Viacerí delegáti potvrdili, že sa zapojili a poskytli konštruktívne pripomienky aj národné parlamenty, sociálni partneri, mimovládne organizácie, miestne orgány a členovia akademickej obce. V niekoľkých prípadoch národné parlamenty hlasovali o navrhovaných národných cieľových hodnotách.
7. V tejto súvislosti sa konštatovalo, že zatiaľ čo zabezpečenie primeraného zapojenia všetkých príslušných zainteresovaných strán na vnútroštátnej úrovni podnietilo všeobecné prijatie zodpovednosti pri stanovovaní národných cieľových hodnôt na začiatku roka 2022, tento proces tiež trval značný čas vzhľadom na jeho veľký politický význam.
8. Niektoré členské štáty zdôraznili, že ich národné cieľové hodnoty boli vypracované v sociálno-ekonomickom kontexte, v ktorom zatiaľ nebolo možné zohľadniť vplyv, ktorý by mohla mať ruská invázia na Ukrajinu, pokiaľ ide o zamestnanosť, vzdelávanie dospelých a riziká chudoby alebo sociálneho vylúčenia v EÚ, a že by sa táto skutočnosť mala zohľadniť pri monitorovaní pokroku.

Cieľová hodnota v oblasti zamestnanosti

9. Všetky členské štáty predložili národné cieľové hodnoty v oblasti zamestnanosti na rok 2030, pričom sa opierali o ukazovateľ použitý pre hlavnú cieľovú hodnotu EÚ na rok 2030 (miera zamestnanosti vo veku 20 – 64 rokov).
10. Cieľové hodnoty v oblasti zamestnanosti, ktoré predložili členské štáty, majú celkovo veľmi dobrú úroveň ambícií, pričom väčšina členských štátov ich stanovila na rovnakej alebo na vyššej úrovni, ako je hlavná cieľová hodnota EÚ do roku 2030, ktorá je stanovená na 78 %. Týmto sa uznáva, že v nasledujúcom desaťročí je dôležité podporovať silné a inkluzívne trhy práce, čím sa podporí účasť všetkých, ktorí sú schopní pracovať. Okrem toho členské štáty s nízkymi počiatočnými mierami zamestnanosti si stanovili ambicióznejšie cieľové hodnoty vzhľadom na svoju východiskovú pozíciu, čo je dôležité na zabezpečenie vzostupnej konvergenie počas nadchádzajúceho desaťročia.

11. V súlade s Akčným plánom na realizáciu Európskeho piliera sociálnych práv si viacero členských štátov stanovilo aj doplnkové ciele zamerané na zníženie rodových rozdielov v zamestnanosti, zvýšenie poskytovania formálneho vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve a zníženie podielu mladých ľudí, ktorí nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy (NEET).

Cieľová hodnota v oblasti zručností

12. Všetky členské štáty si stanovili národné cieľové hodnoty v oblasti vzdelávania dospelých na rok 2030, pričom sa opierali o ukazovateľ použitý pre hlavnú cieľovú hodnotu EÚ na rok 2030 (účasť dospelých na vzdelávaní za posledných 12 mesiacov s výnimkou usmerňovanej odbornej prípravy na pracovisku). Niektoré členské štáty uviedli, že nedostatok najnovších údajov v súvislosti s ukazovateľom je potenciálnym problémom, pričom argumentovali tým, že by to mohlo odôvodniť budúce preskúmanie národných cieľových hodnôt, keď budú k dispozícii nové hodnoty¹.
13. V kontexte ambicióznej úrovne hlavnej cieľovej hodnoty EÚ v oblasti vzdelávania dospelých si niektoré členské štáty pri stanovovaní svojich národných cieľových hodnôt zvolili opatrný prístup. Väčšina z nich však preukázala vysokú úroveň ambícií, pokiaľ ide o zvýšenie ich účasti na vzdelávaní dospelých. Bolo tomu tak najmä v prípade mnohých krajín, ktoré začínali z nižších úrovní, čím sa významne podporila vzostupná konvergencia v Únii. Zo záväzku, ktorý preukázali členské štáty v súvislosti s cieľovou hodnotou v oblasti zručností, vyplýva ich uznanie, že je potrebné zabezpečiť plnú účasť na živote spoločnosti a hospodárstva, a to aj so zreteľom na digitálnu a zelenú transformáciu a demografické zmeny, ktoré sa očakávajú v nadchádzajúcom desaťročí.
14. Na doplnenie cieľovej hodnoty v oblasti zručností si niektoré členské štáty stanovili doplnkové ciele, a to najmä zvýšiť digitálne zručnosti a znížiť mieru predčasného ukončenia školskej dochádzky.

¹ Najnovšie hodnoty hlavných ukazovateľov sociálneho prehľadu za rok 2016 [dostupné online](#) sú prevzaté z extrakcie z osobitného prieskumu o vzdelávaní dospelých s výnimkou usmerňovanej odbornej prípravy na pracovisku. Nové hodnoty budú k dispozícii v roku 2023 po tom, ako sa uskutoční prechod na výberové zisťovanie pracovných síl EÚ, ktoré predstavuje nový zdroj údajov v roku 2022.

Cieľová hodnota v oblasti znižovania chudoby

15. Všetky členské štáty predložili národné cieľové hodnoty v oblasti znižovania chudoby na rok 2030. Takmer všetky členské štáty ich vyjadrili pomocou ukazovateľa, z ktorého vychádza hlavná cieľová hodnota EÚ na rok 2030 (počet osôb ohrozených chudobou alebo sociálnym vylúčením, AROPE). Dva členské štáty stanovili cieľové hodnoty pomocou čiastkového ukazovateľa AROPE pre osoby žijúce v domácnostiach s veľmi nízkou intenzitou práce, jeden členský štát by mal stanoviť cieľovú hodnotu v percentuálnych bodoch a nie v počte osôb a na potvrdenie jedného členského štátu sa čaká. V prípade členských štátov, ktoré nestanovili svoje konečné cieľové hodnoty ako zníženie počtu ľudí ohrozených chudobou alebo sociálnym vylúčením, sa ich príspevok k hlavnej cieľovej hodnote EÚ nedá vypočítať *ex ante* (avšak príspeje *ex post*).
16. Navrhované národné cieľové hodnoty v oblasti znižovania chudoby vykazujú celkovo veľmi dobrú úroveň ambícií a očakáva sa, že sa priblížia k cieľovej hodnote na úrovni EÚ, ktorou je zníženie počtu ľudí ohrozených chudobou a vylúčením do roku 2030 aspoň o 15 miliónov, hoci v tejto fáze nie je možné zohľadniť všetky príspevky. Tento predbežný výsledok naznačuje, že členské štáty sú pevne odhodlané znižovať riziká chudoby v EÚ prostredníctvom účinných opatrení. Okrem toho členské štáty s vyššou počiatočnou mierou chudoby alebo sociálneho vylúčenia si stanovili ambiciózne cieľové hodnoty v porovnaní so svojou východiskovou pozíciou, čo je dôležité na zabezpečenie vzostupnej konvergenzie počas nadchádzajúceho desaťročia.
17. Väčšina členských štátov si stanovila aj doplnkový cieľ, ktorým je znížiť počet detí ohrozených chudobou alebo sociálnym vylúčením, čo odráža skutočnosť, že je dôležité riešiť medzigeneračný prenos chudoby v ich vnútroštátnom kontexte.

Závery

18. Národné cieľové hodnoty na rok 2030 predstavujú príspevok členských štátov k hlavným cieľovým hodnotám EÚ, ktoré navrhla Komisia a uvítali lídri EÚ na sociálnom samite v Porte a na zasadnutí Európskej rady v júni 2021. Výbory vítajú, že všetky členské štáty predložili svoje predbežné alebo konečné návrhy národných cieľových hodnôt.

19. Tento proces sa uskutočnil s cieľom vymedziť ambiciózne, ale zároveň realistické ciele, ktoré pomôžu riadiť pokrok v oblasti zamestnanosti a v sociálnej oblasti a podporia vzostupnú sociálnu konvergenciu v EÚ, pričom sa náležite zohľadnia príslušné východiskové pozície v členských štátoch. Výbory EMCO a SPC preto vítajú skutočnosť, že národné cieľové hodnoty v oblasti zamestnanosti spoločne prekračujú ambície zodpovedajúcej hlavnej cieľovej hodnoty EÚ a že súčet cieľových hodnôt v oblasti znižovania chudoby sa približuje k hlavnej cieľovej hodnote (a napokon sa očakáva, že ju prekročí), pričom berú na vedomie, že národné cieľové hodnoty v oblasti vzdelávania dospelých sú mierne nižšie, ako je hlavná cieľová hodnota EÚ.

Výbory vyzývajú ostatné členské štáty, aby čo najskôr predložili svoje konečné návrhy a prípadne aj doplnkové ciele, aby bol úplný súbor národných cieľových hodnôt pripravený na monitorovanie už v cykle európskeho semestra 2022 – 23. Výbory EMCO a SPC preto tiež vyzývajú Komisiu, aby zohľadnila národné cieľové hodnoty stanovené členskými štátmi a začala monitorovať pokrok pri ich dosahovaní v rámci európskeho semestra, a to aj prostredníctvom spoločnej správy o zamestnanosti. Bude dôležité pokračovať v nadviazanom pravidelnom dialógu medzi Európskou komisiou a členskými štátmi, a to aj počas monitorovania pokroku pri dosahovaní únijných a národných cieľových hodnôt.